

Publicerad 17 apr 2008 23:48

## "Det är en myt att blottare är ofarliga"

**Den nationella samordnaren för sexualbrottsbehandling Elisabet Kwarnmark anser att blottare ska dömas till frivård och övervakas länge.**

**ANDERS EKLUND, SOM** erkänt mordet på Pernilla Hellgren och Engla Höglund, dömdes till böter för att ha blottat sig år 2000, samma år som han mördade Pernilla Hellgren. Detta trots att han tidigare hade dömts till fängelse för andra sexualbrott.

- I flera år har jag predikat att blottare inte ska dömas till böter utan till frivård. Forskningen visar tydligt att många grova våldtäktsmän debuterat som blottare, säger psykologen och psykoterapeuten Elisabet Kwarnmark.

- Det här är en jättecentral fråga för mig och jag reagerade direkt när jag läste att Anders Eklund först fått korta fängelsestraff och sedan böter - och samma år begår han sedan ett mord!

Anders Eklund är känd för att blotta sig för kvinnor. Det gjorde han, enligt medier, senast några dagar före mordet på Engla Höglund, på en vägkrog. Gång på gång har hans agerande bedömts som bagatellartat och blottningen har inte polisanmälts.

- Det är en myt att blottare är ofarliga, säger Elisabet Kwarnmark. Dessutom bedömer övervakare ofta att de är skötsamma. Men jag anser att de ska ha förlängd övervakning med behandling och att man inte ska göra en traditionell bedömning av deras skötsamhet.

- Riskfaktorerna för att de ska gå vidare med allvarligare sexbrott är att de har problem med kvinnor och att de är ensamma.

**CECILIA KJELLGREN ÄR SOCIONOM** och forskar vid Lunds universitet om unga sexualbrottsförövare. När hon började arbeta med sexbrott för 25 år sedan trodde man att blottare var harmlösa.

- Det fanns en myt om att de var skygga personer som aldrig skulle närma sig en annan människa sexuellt.

Men redan för tjugo år sedan kom forskning som visade andra saker. Trots det finns det de inom juridiken som inte känner till att blottare även kan begå andra sexualbrott. Ett annat problem, menar Cecilia Kjellgren, är att blottare väldigt ofta återfaller i brott.

- Det är knepigt att blottning har så lågt straffvärde. Om man enbart blottar sig kan man inte dömas till fängelse och det är på fängelserna som det finns vård.

Ett ännu större problem är att man inte anmäler unga blottare eftersom blottning kan vara det första uttrycket för fortsatt sexualbrottslighet.

**NIKLAS LÅNGSTRÖM ÄR DOCENT** vid Centrum för våldsprevention på Karolinska institutet.

Han berättar att internationella studier funnit att minst 30 procent av dem som återfaller sedan de dömts för blottningsbrott begår allvarligare sexbrott, som inbegriper kroppskontakt, mot vuxna eller barn.

- Det är viktigt att man polisanmäler blottare. Inte i första hand för att de ska straffas utan för att polisen ska känna till dem. Det är också svårt för många att sluta blotta sig om de inte åker fast.

Blottare visar sig alltid för personer som inte bett om det. Det handlar om en tydlig sexuell tändning och blottaren vill att den som ser dem ska reagera. Enligt Långström är det inte generellt så att blottaren vill skrämmas.

Med blottningen ökar sannolikheten för andra sexuella avvikelser.

- Det finns studier som visar att blottare ofta också går i gång på att använda smärta, sexuell masochism eller sadism. För Anders Eklund kan det handla om sexuell sadism. Forskning visar att det oftast ligger sexuella drivkrafter även bakom seriemord utan tydliga sexuella inslag, säger Niklas Långström.

Annika Hamrud, annika.hamrud@dn.se